

Pomen podjetnosti za razvoj inovativne lokalne skupnosti

mag. Violeta Bulc

www.vibacom.si, www.incogibanje.si, www.aktualno.biz

Povzetek

Zdrava skupnost je osnovna celica sonaravnega družbenega razvoja. Posameznik skupnosti prispeva substanco iz katere se le-ta razvija, skupnost posamezniku nudi okolje, kjer se njegove sposobnosti izrazijo in manifestirajo. A brez neposrednega ustvarjanja dodane vrednosti ni stabilnega razvoja. Različne oblike podjetništva omogočajo skupnosti, da se v njej razvijajo mlade generacije, da se krepí lokalna pripadnost, zagotavlja rast in prepoznavnost.

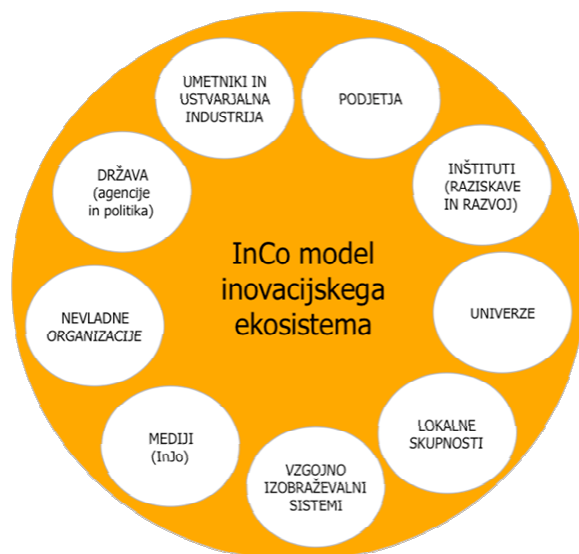
“Skupnost je orgnizem, ki za svojo blaginjo potrebuje dinamične strukture (ljudi, pristope, orodja), ki so sposobne neprestanega prilagajanja in preoblikovanja v dobro posameznika in celote.”

mag. Violeta Bulc, InCo konferenca 2010, www.incogibanje.si

Lokalne skupnosti so **izvorno jedro povezovanja**, ustvarjanja, razvoja posameznikov, timov, organizacij. Predstavljajo poligon, kjer razvijamo svoj osnovni intimni odnos z okoljem, ljudmi, naravo, samim sabo. So celice, kjer se odvijajo, sponatano ali organizirano, medgeneracijska sodelovanja, solidarnost, samopomoč. Razvija se **socialni kapital**, ki omogoča proces vzajemnega učenja, sodelovanja in neposrednega kontakta. Dvigovanje socialnega kapitala pomeni povečevanje polja **varnosti in zaupanja**, ki pa sta dva ključna vzvoda trajnostnega in stabilnega razvoja ter

generiranja svežih idej. Močan socialni kapital in razvita inovativnost sta hkrati zdrava temelja za stabilen razvoj podjetništva. Zato ni presenetljivo, da Evropska Unija postavlja lokalne skupnosti kot ključno celico uspešnega razvoja in prenaša na regionalni nivo in višje le tiste zadeve, ki jih ne morejo razrešiti ljudje na lokalnem nivoju.

Živimo v času, ko je inovativnost postaja ključni vzvod za ustvarjanje dodane vrednosti in blaginje. Ena od značilnosti inovacijskih ekosistemov je **celostna vpetost vseh deležnikov** v proces razmišljanja in inoviranja. Navdih in poligoni inoviranja se iščejo v prepletanju potreb in interesov različnih deležnikov, različnih okoljih, različnih interesnih skupin, lokalne skupnosti pa

Intelektualna lastnina Vibacom d.o.o.

postajajo eden od stebrov za zagotavljanje **odprtega medstrukturnega dialoga**.

Podjetnost

V Sloveniji lokalne skupnosti ponovno pridobivajo na pomenu tako na formalnem kot na neformalnem nivoju. Vloga **formalnih struktur** lokalnih skupnosti je v vzpostavljanju okolja in pravil igre za uspešen razvoj in delovanje ključnih deležnikov. Mednje sodijo tudi **podjetniki**, ki ustvarjajo potrebne **vzvode in vire za krepitev moči in vitalnosti** lokalnih skupnosti. Prav podjetniški sektor

ustvarja **nova delavna mesta in potrebno kapitalsko moč** v lokalni skupnosti za njen naravnan razvoj. Le skupnosti, ki imajo zdrave gospodarske subjekte, lahko ustrezno razvijajo kulturno in športno dejavnost, ohranjajo kulturno dediščino in kakovostno razvijajo odnos do naravnih dobrin.

Podjetniki, ki so zavezani sonaravnemu razvoju, pa lokalni skupnosti dodajo še eno pomembno komponento: aktivno **vzpodbujajo k razvoju zavesti posameznikov in skupin**, saj je le z nenehnim razvojem vseh človeških kapitalov (intelektualnega, fizičnega, emocionalnega, duhovnega, socialnega), podjetnik lahko uspešen. S tem se dviguje zavest lokalne skupnosti, kar pa vodi v povečevanje splošne družbene blaginje in človeka vrednega prostora. Uspešen in zadovoljen podjetnik pogosto deluje tudi kot generator civilnih iniciativ in prostovoljnih aktivnosti.

V Sloveniji imamo nekaj uspešnih praks, ki z dobrimi rezultati potrjujejo pomen učinkovitega povezovanja v skupnosti. Med njih sodijo občini **Šentrupert na Dolenjskem in Dobrovnik** v Prekmurju ter razvojno partnerstvo **Srca Slovenije**, ki so navkljub majhnosti, oziroma začetni nerazvitosti, prav na sistematičnem razvoju mehkih elementov uspeha: ljudi, odprtega dialoga, razvoja polja varnosti in s ciljno usmerjenim vzpodbujanjem razvoja podjetništva, dosegli presenetljive gospodarske in družbene rezultate, razvili presedančne projekte na področju razvoja prostora, samooskrbe, energetske učinkovitosti ter zadovoljstva občanov. Ni naključje, da se prav v teh sredinah pojavljajo smeli, uspešni in kakovostni projekti in da se prav tu prebujajo novi, inovativni poslovni modeli, ki opolnomočajo skupnost na povsem drugem nivoju. Tudi ta knjiga je lep primer izvirnosti in moči lokalne iniciative.

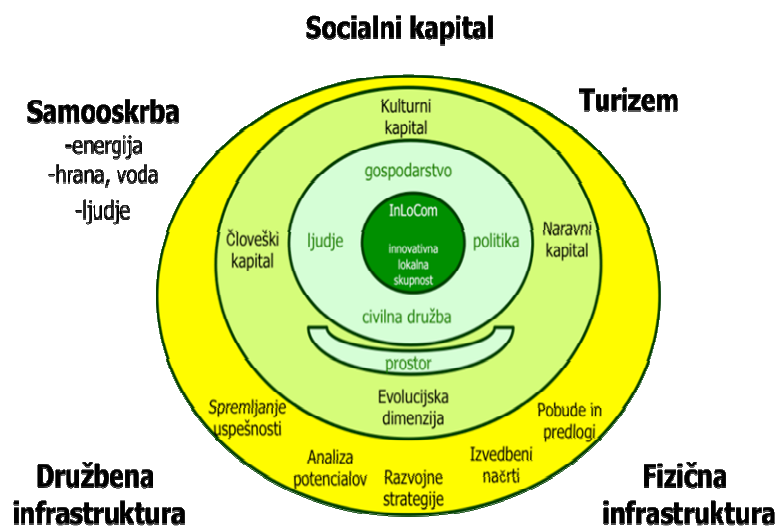
Temelji razvoja lokalnih skupnosti

In na čem temeljiti svoje razvojne ambicije? Gotovo na vsem, kar je v nas **drugačno, izvirno**; kjer so nam naše naravne, kulturne, človeške danosti zaupane v varstvo. Izkušnje iz terena me učijo, da se v vsaki skupnosti skrivajo bogata kulturna dediščina in naravna bogastva. Pa naj bodo to opomniki keltske kulture, rimske, pomembni predmeti in mesta prazgodovinskega človeka ali pa najnovejši dosežki literature, glasbe ali drugih zvrsti umetnosti in kulture, katerih mojsterstvo presega nacionalne okvire.

Vse skupnosti imajo v svojih vrstah **podjetne ljudi, ki vidijo dlje**, ki nosijo v sebi drznost, vizijo, ambicije in strast. Slednji so temelj uspešnih gospodarskih zgodb. Skriti potencial pa je v še večji gradnji samozavesti potencialnih nosilcev razvoja in še aktivnejšem povezovanju. Gospodarska podjetnost pa doseže celosten vpliv, ko se poveže z ostalimi stebri delovanja skupnosti: družbeni steber, okolje in prostor.

Pri tem je morda smiselno, za razumevanje **soodvisnosti in celostne vpetosti vsega** kar v naši družbi obstaja, pogledati model, ki v svoji osnovi nakazuje vzajemno soodvisnost **4 ključnih elementov vsake družbe**: ljudi, gospodarstva, politike in civilne iniciative. Ravno na ravnotežju teh štirih elementov stoji tudi etični model družbe. Le-ta pravi, da je etični ustroj posameznika/ljudi tisti, ki vpliva na etični ustroj gospodarstva. Etični ustroj gospodarstva vpliva na etični ustroj politike. Etični ustroj politike pa vpliva na etični ustroj civilne družbe, ki neposredno vpliva na etični ustroj posameznika/ljudi.

Prav ta model kaže na še eno pomembno vlogo lokalnih skupnosti, in sicer, **vzdrževanje ravnotežja med ključnimi področji naše družbe v dobro celote**. Prav na lokalnem nivoju geslo **«Dam, da lahko dobim»** dobi prvi pravi zagon. Če je sproženo dovolj zgodaj v našem procesu odraščanja in zorenja, se

za vedno integrira v našo kodo obnašanja in ravnanja. Zato se štirim omenjenim deležnikom pridružuje še peti: **prostor**. Prav do prostora imamo še en velik dolg, saj z njim ravnamo precej neodgovorno, individualistični, z vzvodi moči. Lokalne skupnosti lahko odnos z odprtim in argumentiranim dialogom, s strokovnimi podlagami pri oblikovanju prostorskih predlogov in z jasno vpetostjo razvojnih strategij in ciljev v

prostorske rešitve.

Kot najpogostejše vsebine lokalnega razvoja se v Sloveniji kažejo:

1. Razvoj **lokalne samooskrbe**, ki je vezana na samooskrbo s hrano, vodo, energijo in ljudmi: predstavlja enega pomembnih družbeno odgovornih in gospodarskih konceptov v našem času. Sledi politikam trajnostnega razvoja, sonaravnega delovanja in ekološke osveščenosti
2. Razvoj **fizične infrastrukture**: komunikacijske poti (ceste, železnice, rekreacijske poti: kolesarske, peš, konjeniške), komunalni projekti;
3. Razvoj **turizma** oziroma izbrane temeljne dejavnosti v občini, ki temelji na kulturni dediščini, naravnim danostim in gospodarski moči: še vedno speči potencial, ki pa za poln razcvet, potrebuje močno vpetost in soustvarjanje z ostalimi segmenti družbe;
4. Razvoju **družbene infrastrukture**: komunikacijske točke (družabni prostori, e-točke, spletne strani, e-skupnosti), knjižnice, čitalnice, prostor za vse vrst delavnic, športni in kulturni objekti), prireditve, organizirana srečanja, zavesten razvoj kulturnega kapitala

Skupna šibka točka lokalnih zgodb je, po moji presoji, še vedno previlika lokalna zaprtost, samozadostnost. Z drugimi besedami, veliko je še priložnosti na razvoju lokalnih skupnosti v **povezovanju na regionalnem in mednarodnem nivoju**, v bolj sistematičnem ozaveščanju njihovih ključnih sposobnosti, prednosti in priložnosti, ki so prisotne na lokalnem nivoju.

Zaključek

V luči opisanih izkušenj in razmišljanj, nastaja **nov model razvoja inovativne lokalne skupnosti**. Le-ta upošteva pri iskanju optimalnih rešitev gradnike, akterje, vsebine, procese in družbene motivatorje. Primarna vloga inovativne lokalne skupnosti je namreč, da išče **nove rešitve, vsebine in pristope za čim bolj uravnoteženo rast skupnosti v dobro vseh njenih deležnikov**. Njeni nosilci pa smo vendarle posamezniki. **Zato se razvoj blaginje začne pri nas**. Pri našem celostnem razvoju. Kar pogumno!